

บทความวิชาการ Hot Issue

(สิงหาคม 2559)

รูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ <http://www.parliament.go.th>

รูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

โชคสุข กรกิตติชัย

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

รูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่ว่าระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติ ที่ผ่านมานั้น จะพบว่า มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยใช้บัตรเลือกตั้ง (ballot) ที่คูหาเลือกตั้ง ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งที่ประเทศไทย ใช้อยู่ แต่ยังมีรูปแบบอื่นอีกที่ยังไม่เคยใช้ในประเทศไทย ซึ่งคณะวิจัยประกอบด้วยนายวุฒิสสาร ตันไชย ดร. สติธร ธนานิธิโชติ และนายเอกวีร์ มีสุข ได้นำเสนอรูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งว่า ในประเทศ ประชาธิปไตยก้าวหน้านั้น ได้มีการแบ่งรูปแบบที่ใช้อยู่กันทั่วไปด้วยกัน 3 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ 1. การเลือกตั้ง ทางไปรษณีย์ (voting by mail - VBM) 2. การลงคะแนนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (electronic voting) และ 3. การลงคะแนนทางอินเทอร์เน็ต (Internet voting) ในที่นี้ ผู้ศึกษาขอนำรูปแบบดังกล่าวมานำเสนอ ในรูปของตารางเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น สรุปได้ดังนี้

รูปแบบการลงคะแนนเสียง	ลักษณะสำคัญ	ประเทศที่ใช้	ข้อดีข้อเสีย
การเลือกตั้งทางไปรษณีย์ (voting by mail - VBM)	เป็นรูปแบบที่นำมาใช้เพื่ออุดช่องว่างของรูปแบบการลงคะแนนที่ใช้บัตรเลือกตั้ง (ballot) หรือการออกเสียงลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง (polling place ballot) ที่ใช้อยู่โดยทั่วไป เนื่องจากรูปแบบการลงคะแนนที่คูหาเลือกตั้งเป็นอุปสรรคต่อผู้ออกเสียงเลือกตั้งที่ต้องเดินทางมาแสดงตนหน้าคูหาเลือกตั้ง เนื่องจากผู้ออกเสียงเลือกตั้งจำนวนมากมีข้อจำกัดทำให้ไม่สามารถเดินทางมายัง	สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา	ข้อดี - มีต้นทุนถูกกว่า การลงคะแนนแบบอิเล็กทรอนิกส์และการลงคะแนนทางอินเทอร์เน็ต - ใช้ในพื้นที่ห่างไกลที่เทคโนโลยีเข้าไปไม่ถึง - ผู้เลือกตั้งใช้งานได้สะดวก เข้าใจง่าย และคุ้นเคยกว่า การลงคะแนนแบบอิเล็กทรอนิกส์และการลงคะแนนทางอินเทอร์เน็ต - ผู้ออกเสียงเลือกตั้งสามารถลงคะแนน

รูปแบบการลงคะแนนเสียง	ลักษณะสำคัญ	ประเทศที่ใช้	ข้อดีข้อเสีย
	<p>ค้นหาเลือกตั้งได้ ดังนั้น การเลือกตั้งทางไปรษณีย์ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการออกเสียงเลือกตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ออกเสียงเลือกตั้งที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เลือกตั้ง หรือผู้ออกเสียงลงคะแนนมีข้อจำกัดจากเหตุผลอื่นที่ทำให้ไม่สะดวกหรือไม่สามารถไปออกเสียงเลือกตั้งที่ค้นหา เช่น ผู้พิการ หรือ เจ็บป่วย</p>		<p>นอกเขตพื้นที่ได้</p> <p>ข้อเสีย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีการลงทะเบียนแจ้งความจำนงล่วงหน้า - ต้องจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และที่อยู่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ต้องส่งบัตรเลือกตั้ง - ต้องจัดเตรียมกระบวนการจัดการทางไปรษณีย์ให้เสร็จสิ้นก่อนวันเลือกตั้ง - ประชาชนยังไม่มี ความเชื่อมั่น - ประชาชนอาจไม่เข้าใจวิธีการเลือกตั้งทางไปรษณีย์
<p>การลงคะแนนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (electronic voting)</p>	<p>เป็นรูปแบบที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสร้างระบบหรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับนำมาใช้ในการลงคะแนนเสียงของประชาชน ทั้งที่เป็น การลงคะแนนในการเลือกตั้ง (vote in election) และการลงประชามติ (referendum) อย่างไรก็ตาม การลงคะแนนแบบนี้มีรูปแบบที่หลากหลายขึ้นอยู่กับรูปแบบของ</p>	<p>ออสเตรเลีย เบลเยียม บราซิล ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ อินเดีย ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร</p>	<p>ข้อดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ป้องกันการแทรกแซงจากบุคคลอื่น - สามารถลดต้นทุนในการจัดการเลือกตั้ง เช่น การพิมพ์บัตรเลือกตั้ง รวมทั้งเพิ่มความรวดเร็วในการนับคะแนน - ลดความผิดพลาดในการลงคะแนนที่ไม่ตั้งใจหรือไม่ถูกต้อง เช่น ทำเครื่องหมายผิด - ลดความผิดพลาดจากการนับคะแนนด้วยมือ

รูปแบบการลงคะแนน เสียง	ลักษณะสำคัญ	ประเทศที่ใช้	ข้อดีข้อเสีย
	<p>เทคโนโลยีที่นำมาใช้ และมีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เช่น การลงคะแนนผ่านเครื่องลงคะแนนที่มีการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบโดยตรง การใช้ระบบเครื่องอ่านบัตรลงคะแนน การลงคะแนนผ่านเครื่องพิมพ์บัตรอิเล็กทรอนิกส์ และการลงคะแนนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต</p>		<p>ข้อเสีย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาความน่าเชื่อถือ - ปัญหาความแม่นยำในการนับและประมวลผลคะแนน - ปัญหาความปลอดภัยและการรักษาความลับของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง เช่น การเจาะระบบ (hacker) เพื่อเปลี่ยนแปลงผลการเลือกตั้ง - ใช้งานได้ยาก และซับซ้อนกว่าบัตรเลือกตั้ง - ต้องมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากต้องใช้งบประมาณสูงในการวางระบบ
<p>การลงคะแนนทางอินเทอร์เน็ต (Internet voting)</p>	<p>เป็นรูปแบบที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถลงคะแนนผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวของผู้ลงคะแนนเอง คอมพิวเตอร์สาธารณะ และเครื่องลงคะแนน (voting kiosks) ที่มีการเชื่อมต่อก็ได้ จากนั้นการลงคะแนนทั้งหมดจะถูกบันทึกและส่งตรงเข้าสู่ฐานข้อมูลกลางผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อ</p>	<p>ใช้ทั่วประเทศ เอสโตเนีย</p> <p>มีการใช้ในบางพื้นที่ เช่น ออสเตรเลีย แคนาดา ฝรั่งเศส สวีตเซอร์แลนด์</p> <p>อยู่ในช่วงทดลองใช้ อินเดีย นอร์เวย์</p>	<p>ข้อดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ป้องกันการแทรกแซงจากบุคคลอื่น - สามารถลดต้นทุนในการจัดการเลือกตั้ง และเพิ่มความรวดเร็วในการนับคะแนน เช่น ไม่ต้องพิมพ์บัตรเลือกตั้ง ไม่ต้องใช้การนับคะแนนด้วยมือ - ลดความผิดพลาดในการลงคะแนนที่ไม่ตั้งใจหรือไม่ถูกต้อง - ลดความผิดพลาดจาก

รูปแบบการลงคะแนน เสียง	ลักษณะสำคัญ	ประเทศที่ใช้	ข้อดีข้อเสีย
	<p>ประมวลผล ดังนั้น การลงคะแนนทาง อินเทอร์เน็ตจึงแตกต่าง จากรูปแบบการลงคะแนน เสียงเลือกตั้งที่มีการจัดส่ง บัตรเลือกตั้งทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรือทางเว็บไซต์ไปยังผู้มี สิทธิเลือกตั้งเพื่อทำการ ลงคะแนน และมีการแปร ผลหรือนับคะแนน ด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ หรือในรูปแบบการนับ คะแนนโดยการพิมพ์บัตร ที่ลงคะแนนแล้ว และทำ การนับคะแนนด้วยมือ</p>	<p>สหรัฐอเมริกา เคยทดลองใช้ แต่ไม่ได้ ใช้ต่อ สหราชอาณาจักร เคยใช้ แต่ไม่ได้ใช้ต่อ เนเธอร์แลนด์ สเปน</p>	<p>การนับคะแนนด้วยมือ ข้อเสีย - ต้องมีการลงทะเบียน การเลือกตั้งทาง อินเทอร์เน็ตล่วงหน้า - ปัญหาความน่าเชื่อถือ - ปัญหาความแม่นยำ ในการนับและ ประมวลผลคะแนน - ปัญหาความปลอดภัย และการรักษาความลับ ของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง เช่น การเจาะระบบ (hacker) เพื่อเปลี่ยนแปลง ผลการเลือกตั้ง - ใช้งานได้ยาก และ ซับซ้อนกว่าบัตรเลือกตั้ง - ต้องมีความพร้อมด้าน โครงสร้างพื้นฐาน และ เทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากต้องใช้ งบประมาณสูง และ ผู้เชี่ยวชาญในการวาง ระบบสารสนเทศ - ยังเป็นระบบ ที่อยู่ในขั้นการทดลอง</p>

ที่มา: รวบรวมและเรียบเรียงจากรูปแบบการลงคะแนนเสียงที่ยืดประชาชนเป็นศูนย์กลางของวุฒิสภา ตันไชย, สติธร ธนานิติโชติ, และ เอกวิรุ มีสุข. (2559)

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กับการนำร่องการใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้มีการทดลองใช้ “เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง” ที่มีการพัฒนา มาแล้วกว่า 15 ปี ตั้งแต่รุ่นที่ 1 จนมาถึงรุ่นที่ 4 เพื่อใช้แทนระบบการกาบัตรเลือกตั้งโดยตรงแบบเดิม โดยนายสมชัย ศรีสุทธิยากร กรรมการการเลือกตั้ง ได้กล่าวถึง “หลักคิดในการพัฒนาเครื่องลงคะแนน อิเล็กทรอนิกส์เพื่อลดต้นทุนการจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตบัตร การขนส่ง การจัดพิมพ์ และความสะดวก ของประชาชน เพราะไม่ต้องพิมพ์บัตร ไม่ต้องขนส่ง รวมถึงไม่ต้องวินิจฉัยบัตรดี บัตรเสีย ที่มีมากกว่าร้อยละ 3 - 5 ต่อการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง แต่หากใช้เครื่องลงคะแนน ไม่มีทางที่บัตรเสียจะเกิดขึ้นเลย บัตรเสียก็จะ กลายเป็นร้อยละ 0 ซึ่งการนับคะแนนเป็นการประมวลผลโดยเครื่องรวมคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ สามารถทำได้ ด้วยความรวดเร็ว มีหลายประเทศใช้ในการเลือกตั้งทั้งประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอินเดีย ประเทศเนปาล หรือประเทศฟิลิปปินส์ เป็นต้น โดยเครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์รุ่นที่ 4 จะมีทั้งหมด 200 ชุด โดยมีปุ่มกดเพื่อรองรับผู้สมัคร 30 คนต่อเขตเลือกตั้ง มีระบบการพิมพ์เอกสารเพื่อบ่งบอกว่ามีการ ลงคะแนนเสียงอย่างไร แต่ที่ผ่านมาไม่เคยนำมาใช้ในการเลือกตั้งระดับประเทศ อยู่ในขั้นของการเผยแพร่ โดยที่ กกต. จังหวัดนำไปเผยแพร่ให้ประชาชนได้คุ้นเคย พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้องค์กรต่าง ๆ นำไปใช้ เช่น การเลือกตั้งสหกรณ์ การเลือกตั้งครู หรือแม้กระทั่งการเลือกตั้งประธานนักเรียน เป็นต้น

สำหรับตัวอย่างวิธีการออกเสียงประชามติใน 1 หน่วยเลือกตั้ง จะใช้เครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ (สีเขียว) 4 ชุด เท่ากับ 4 คูหาในการลงคะแนนพร้อมเครื่องควบคุมการลงคะแนน (สีส้ม) 1 ชุด โดยกรรมการ ประจำหน่วย จะเป็นผู้กดปุ่มที่ตัวเครื่องควบคุมการลงคะแนนสีส้ม เมื่อมีผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิ จากนั้น ประชาชนจะเข้าไปตามคูหาที่มีเครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์สีเขียวอยู่เพื่อกดเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบ ในแต่ละคำถาม โดยออกแบบให้มี 3 คำถาม ทั้งนี้ประชาชนสามารถเปลี่ยนใจได้ ถ้ายังไม่กดยืนยัน แต่เมื่อกด ยืนยันแล้ว ผลคะแนนที่ลงจะถูกพิมพ์เป็นสลิปออกมาโดยอัตโนมัติ แล้วนำไปหย่อนที่หีบบัตรขนาดเล็กเพื่อเก็บ ไว้ตรวจสอบต่อไป หากมีผู้คัดค้าน เมื่อถึงเวลาปิดหีบเครื่องควบคุมการลงคะแนนสีส้มจะประมวลผลคะแนน พร้อมพิมพ์สลิปคะแนนออกมาทันที ซึ่งผลคะแนนดังกล่าว สามารถไปตรวจสอบอีกครั้งกับผลคะแนนที่ใส่ ในหีบบัตรขนาดเล็กได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามการใช้เครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์นั้น ทำให้เราสามารถรู้ผล คะแนนได้ทันทีหลังปิดหีบไม่ถึง 1 นาที และยังเปิดช่องให้ลงคะแนนแบบคู่ขนาน (เครื่องลงคะแนน อิเล็กทรอนิกส์มิติใหม่ประชามติร่าง รธน., 2559) แต่เป็นที่น่าเสียดายยังไม่มีมีการนำร่องมาใช้ในการออกเสียง ประชามติครั้งนี้ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา รวมทั้งปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดหาเครื่อง ลงคะแนนเสียงที่จะใช้ในแต่ละหน่วยเลือกตั้งที่มีจำนวนหน่วยเลือกตั้งถึง 93,952 หน่วย (ผลเลือกตั้ง 2 ก.พ. บอกระไรในการเมืองไทย?, 2557) โดยในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง จะใช้วงเงินเกือบ 4,000 ล้านบาท ในเรื่องของบัตร การขนส่ง การจัดการเกือบ 1,000 ล้านบาท หากลงทุนกับเครื่องที่จะใช้ทั่วประเทศอาจจะต้องใช้เงินประมาณ 1 หมื่นล้านบาท โดยฐานะประเทศไทยยังไม่สามารถที่จะลงทุนได้ขนาดนั้นพร้อมกัน ทีเดียว แม้ว่าในระยะยาวการใช้เครื่อง จะประหยัดกว่าก็ตาม ทั้งนี้ กกต. ได้ประเมินว่า การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่จะเกิดขึ้นในปี 2560 โดยตั้งเป้าหมายในการพัฒนาเครื่องลงคะแนน อิเล็กทรอนิกส์รุ่นใหม่ที่เป็นจอทัชสกรีนประมาณ 100 หน่วยเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครในเขตชั้นใน ซึ่งตั้ง

ตัวเลขงบประมาณไว้ที่ 10 ล้านบาท ถือว่าน้อยมาก เพราะหากดำเนินการได้ก็จะเป็นบทเรียนที่ดีในการจัดการเลือกตั้งอนาคตต่อไป (เครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์มิติใหม่ประชามติร่าง รธน., 2559)

ภาพเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ภาพจาก http://www.tnnthailand.com/news_detail.php?id=66434&t=news

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

สำหรับประเทศไทยยังคงใช้รูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยใช้บัตรเลือกตั้งที่คูหาเลือกตั้ง โดยให้ประชาชนมีหน้าที่ไปแสดงตน มาใช้สิทธิเลือกตั้งที่คูหาเลือกตั้งแล้วรับบัตรเลือกตั้งเพื่อมาลงคะแนนโดยลับที่คูหาเลือกตั้งเพียงรูปแบบเดียว เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 93 บัญญัติว่า “กำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้ใช้บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบละหนึ่งใบ” และมาตรา 112 บัญญัติว่า “กำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละจังหวัด เลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งเสียง และให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ” รวมทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 ส่วนที่ 7 การลงคะแนนเลือกตั้งก็กำหนดรูปแบบการลงคะแนนเสียงที่ต้องใช้บัตรเลือกตั้ง หีบบัตรเลือกตั้ง และการลงคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง เช่นเดียวกับส่วนที่ 8 ที่ว่าด้วยการนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการกำหนดเนื้อหาเฉพาะการนับคะแนนจากบัตรเลือกตั้ง และการรวมคะแนนที่ได้จากการนับจากบัตรเลือกตั้งด้วยมือเพียงอย่างเดียว ยกเว้นกรณีการเลือกตั้งในต่างประเทศสามารถใช้รูปแบบการลงคะแนนเสียงอื่น ๆ ได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 มาตรา 100 บัญญัติว่า “ในประเทศใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งความประสงค์ขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งในประเทศนั้น โดยอาจให้มีสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้ง หรือให้มีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์ หรือโดยวิธีอื่นใดที่มีใช่เป็นการจัดตั้งสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งก็ได้ ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของประเทศนั้น และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด” ซึ่งขณะนี้กำลังรอผลการออกเสียงประชามติวันที่ 7 สิงหาคม 2559 ว่า จะรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งเป็นฉบับที่มีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดไว้ในมาตรา 85 บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ....”

ส่วนการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 มาตรา 6 บัญญัติว่า “กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง โดยการเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ” โดยไม่สามารถใช้รูปแบบการลงคะแนนที่นอกเหนือจากการลงคะแนนโดยใช้บัตรเลือกตั้งที่คูหาเลือกตั้งได้ นอกจากนี้ในหมวด 7 ที่ว่าด้วยการนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการเลือกตั้งยังกำหนดเนื้อหาเฉพาะการนับคะแนนจากบัตรเลือกตั้ง และการรวมคะแนนที่ได้จากการนับจากบัตรเลือกตั้งด้วยมือเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตามก็มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งล่วงหน้าและการเลือกตั้งนอกเขตจังหวัดได้สำหรับการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ออกเสียงเลือกตั้ง แต่กลับกันในกรณีของท้องถิ่นจะไม่มีการจัดให้มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งล่วงหน้าและการเลือกตั้งนอกเขตจังหวัด

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า ทาง กกต. ได้พยายามปรับเปลี่ยนจากการกาบัตรมาเป็นการใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแทน เมื่อดูในรูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเห็นได้ว่า จะตรงกับรูปแบบการลงคะแนนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (electronic voting) โดยปรับให้สอดคล้องกับประเทศไทย แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณในการจัดทำเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ทั่วประเทศด้วย จะพบว่า การเลือกตั้งเมื่อปี 2557 จะมีจำนวนหน่วยเลือกตั้ง 93,952 หน่วย (ผลเลือกตั้ง 2 ก.พ. บอกระไรในการเมืองไทย?, 2557) ซึ่งส่งผลให้มีการใช้งบประมาณสูงมาก ตามที่ กกต. ได้กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้น การจัดให้มีการใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งดังกล่าวถือเป็นเรื่องใหม่ เพราะประชาชนอาจจะไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีใหม่นี้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความสับสน ถ้าผู้ออกเสียงเลือกตั้งไม่เข้าใจวิธีการใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อาจทำให้เสียเวลาอีกก็เป็นได้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ และสาธิตการใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้สูงอายุ คนพิการ และคนตาบอด เพื่อเป็นการรองรับด้วย และจะต้องรองรับกับการปรับเปลี่ยนนวัตกรรมใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ของเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่จะต้องมีการพัฒนาไปเรื่อย ๆ คงไม่สามารถใช้เครื่องนี้ไปตลอดได้ ที่สำคัญจะต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และกฎหมายเกี่ยวกับรูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยไม่ว่าระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษายังมองไม่เห็นว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งดังกล่าว จะช่วยในการป้องกันปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงได้ トラบไคยังมีการทุจริตการเลือกตั้งอยู่ แต่จะเป็นความสะดวกในการนับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้ควบคุมดูแลการเลือกตั้งเท่านั้นเอง แต่ก็เห็นด้วยว่าการใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะเป็นการประหยัดงบประมาณในการผลิตบัตร การขนส่ง การจัดพิมพ์ และอื่น ๆ เกือบ 1,000 ล้านบาท ถ้ามองในอีกแง่หนึ่ง ถือว่าเป็นมิติใหม่ของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากการกาบัตรเลือกตั้งที่คนไทยคุ้นเคยมาตั้งแต่อดีต เปลี่ยนมาใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแบบอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

บรรณานุกรม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). **ร่างรัฐธรรมนูญ**

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร.

เครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์มิติใหม่ประชามติร่าง รธน. (8 กุมภาพันธ์ 2559). สืบค้น 4 กรกฎาคม 2557

จาก <http://www.komchadluek.net/news/politic/221990>

ผลเลือกตั้ง 2 ก.พ. บออะไรในการเมืองไทย? (6 กุมภาพันธ์ 2557). สืบค้น 4 กรกฎาคม 2557

จาก <http://www.thairath.co.th/content/401626>

“พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545” (17 ตุลาคม 2545).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 109 ตอนที่ 107 ก, น. 1-41.

“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิก
วุฒิสภา พ.ศ. 2550” (7 ตุลาคม 2550). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 124 ตอนที่ 64 ก, น. 69-122.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550” (24 สิงหาคม 2550). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 124
ตอนที่ 47 ก, น. 1-127.

วุฒิสภา ตันไชย, สติธร ธนานิธิโชติ, และ เอกวีร์ มีสุข. (2559). **รูปแบบการลงคะแนนเสียงที่ยืดประชาชน
เป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: เอ.พี. กราฟิคดีไซน์และการพิมพ์.

ภาพอ้างอิง

ภาพเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สืบค้น 4 กรกฎาคม 2559. จาก

http://www.tnnthailand.com/news_detail.php?id=66434&t=news